

Intervju: Donald Hejz, glavni zamjenik visokog predstavnika: "Velika je sreća za BiH da ima Ešdauna"

*Ako na vlast dođe grupa ljudi sa kojima ne možemo raditi, izvori za ovu zemlju početi će brže presušivati * Ako vi smatrate da treba, smanjit će se i broj ministarstava koja se bave obrazovanjem*

21 september 2002

DH: Međunarodna zajednica ima svoje favorite samo u teoriji, ne u praksi. To su ljudi koji vjeruju u reforme, slobodno tržište, investicije koje donose dobrobit ovim ljudima i ovoj zemlji. To je naša teoretska konstrukcija i sada promatramo kandidate i gledamo ko se od njih najbliže uklapa u izgrađeni profil.

No, mi ne glasamo. Reći ću vam nešto što drugi ne bi kazali: ako na vlast dođe grupa ljudi sa kojima ne možemo raditi, prirodan je zaključak da će sa njima međunarodnoj zajednici biti teško raditi, a time će i izvori za ovu zemlju početi brže presušivati. O tome treba voditi računa na predstojećim izborima.

Status quo neće postojati. Ljudi u zapadnim prijestolnicama promatraju šta se dešava ovdje i, ako se nakon sedam godina stanje u njoj ne mijenja nabolje, oni će se zapitati zašto dalje ulagati ovdje – upozorava glavni zamjenik visokog predstavnika Donald Hejz u razgovoru za "Dnevni avaz".

Dugi mandat

On naglašava da je neophodno da što više ljudi izađe na izbore

i glasa, kako bi se u naredne četiri godine moglo nastaviti sa procesom reformi i evropeizacije zemlje koji su počeli davati prve pozitivne rezultate.

DA: Ljudi, međutim, vjeruju da je prisustvo međunarodne zajednice ovdje ono što ih spašava od takve negativne reakcije svijeta o kojoj govorite.

DH: Velika sreća za BiH jeste da ima Pedija Ešdauna. On je odličan političar i zastupnik interesa BiH, on izuzetno uspješno lobira u EU i SAD za BiH. Zato je tako često u inozemstvu gdje lobira za pomoć, osoblje, te političku pomoć za ono što ovdje nastojimo ostvariti. Ako se na predstojećim izborima zabilježi korak unazad, mi ćemo oslabiti njegove napore.

Dva scenarija

DA: Time ste otvorili pitanje najgoreg scenarija razvoja događaja u BiH. Šta ako na vlast dođu ljudi sa kojima nećete moći sarađivati?

DH: Ne mislim da je moguće da se desi ni najgori, ali ni najbolji scenarij. Nijedna stranka neće moći sama biti na vlasti i bit će nužno da se prave koalicije. One će se stvarati i sa strankama koje se međusobno i ne moraju slagati. Iz mog dosadašnjeg iskustva rada sa političarima i strankama nisam našao nijednu grupu na koju se može uprijeti prstom i reći: "oni ne žele provoditi reforme". I zbog toga vjerujem da ovi scenariji o kojima govorimo u BiH nisu mogući.

DA: Šta međunarodna zajednica očekuje od vlasti koja će biti stvorena nakon izbora?

DH: Proći ćemo kroz sve segmente programa koje nova vlast napravi. Bit će nam potrebna takva administracija koja će biti u stanju da, naprimjer, efikasno provede pregovore sa Evropljanima kako bi se stvorili odgovarajući instrumenti i certifikacije za slobodnu trgovinu. Sa Evropskom komisijom već

radim na planu kako da se to izvede.

Pravna poduka

DH: Nadalje, trebaju nam institucije za pravnu poduku, poboljšani sistem carinjenja, reforma porezne administracije, gdje mislim da je rješenje u tome da kopiramo i na Federaciju primijenimo ono što je Milica Bisić uradila u RS.

U oblasti obrazovanja moraju se provesti reforme koje će, između ostalog, dovesti do toga da izdvajanja za tu oblast budu trošena na učenike, a ne na ogromnu birokratiju. Ako vi smatrate da treba, smanjit će se i broj ministarstava koja se bave obrazovanjem, a da novac koji sada oni troše bude upotrijebljen u opremanje kabineta i bolje uslove rada u školama.

Nastavit ćemo rad na projektu poboljšanja infrastrukture.

Nažalost, političari tokom izborne kampanje gotovo nikako ne govore o ovim pitanjima. Mnogo je više onih koji govore o ratu i prošlosti, nego o budućnosti. Time se javnost odvraća od izbora jer ljudi ne žele slušati to što većina političara pokušava nametnuti.

Registraciju preduzeća uraditi za samo deset dana

DH: Naredne godine bit će urađen centralizirani registar firmi za cijelu BiH. Postojat će jedan registar sa 16 lokacija. Na tome radimo već godinu dana. Cilj tog projekta je da se u roku od deset dana, bilo gdje u zemlji, registrira preduzeće. To i CIPS bitno će smanjiti rizik postojanja fiktivnih preduzeća jer ćete imati samo jednu ličnu kartu, jedan porezni broj.

Izađite i glasajte

DH: Ljudi nam često govore da ne namjeravaju glasati, da su ih političari obmanuli i iznevjerili... To može reći svaki čovjek na svijetu, ne samo ljudi ovdje. Međutim, ovo je demokratija u kojoj će pobijediti oni za koje se bude glasalo. Pa se može

desiti da one političke snage koje imaju bilo kakav odziv birača pobijede.

Ne glasajući, građani mogu omogućiti da na vlast dođu oni sa kojima se uopće ne slažu. Ne znam zašto bi se to desilo i zašto bi ljudi koji imaju pravo da glasaj i pravo da promijene stanje, uskratili sebi tu mogućnost? Mi ne želimo da se to desi i ljudima govorimo da izađu i glasaju. Jer se samo tako mogu promijeniti stvari. Nemojte dopustiti da neko drugi za vas odlučuje.